

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce: **S. D.**, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 8. 6. 2005, č. j. 55 Az 10/2005 – 87, o neustanovení zástupce,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 8. 6. 2005, č. j. 55 Az 10/2005 – 87, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 9. 7. 2002, č. j. OAM-2433/VL-07-ZA-03-2002 nebyl žalobci udělen azyl dle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu a bylo rozhodnuto, že se něj nevztahuje překážka vycestování dle § 91 tohoto zákona.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 29. 8. 2002 opravný prostředek k Vrchnímu soudu v Praze. Protože šlo o věc, která nebyla skončena do 31. 12. 2002, postoupil Vrchní soud v Praze věc k rozhodnutí Krajskému soudu v Brně.

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 24. 2. 2004, č. j. 55 Az 183/2003 - 26 podání žalobce odmítl. Proti usnesení krajského soudu podal žalobce kasační stížnost; rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2004, č. j. 5 Azs 257/2004 - 63 bylo usnesení Krajského soudu v Brně zrušeno a věc byla tomuto soudu vrácena k dalšímu řízení.

Dne 23. 5. 2005 podal žalobce návrh na ustanovení zástupce pro řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. Krajský soud v Brně k tomuto návrhu vyzval žalobce, aby soudu doložil své majetkové poměry a poté usnesením ze dne 8. 6. 2005,

č. j. 55 Az 10/2005 - 87 návrh žalobce na ustanovení zástupce zamítl. V odůvodnění usnesení uvedl, že soudu bylo doručeno sdělení žalobce o jeho majetkových poměrech, ve kterém uvedené skutečnosti o jeho majetkových poměrech byly totožné se skutečnostmi, které soudu sdělili i jiní žalobci; proto považuje sdělení žalobce o jeho majetkových poměrech za nedůvěryhodné. Podle soudu žalobce neprokázal, že jsou u něj dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, resp. pro ustanovení právního zástupce.

Proti usnesení krajského soudu o neustanovení zástupce podal žalobce kasační stížnost, ve které uvedl, že nesouhlasí s usnesením soudu, neboť kvůli špatné znalosti českého jazyka neměl možnost si prostudovat změny azylového zákona. Dále uvedl, že nemá práci, bydlí u kamaráda a protože nemá peníze na podnájem, spolupracuje s církví.

Kasační stížnost je důvodná.

Pro ustanovení zástupce soudem zákon stanoví několik podmínek (§ 35 odst. 7 s. ř. s.): především musí být dány předpoklady pro osvobození navrhovatele od soudních poplatků a současně musí být splněn předpoklad, že ustanovení zástupce je třeba k ochraně práv navrhovatele.

V případě, že je podán návrh na ustanovení zástupce navrhovateli pro řízení, ve kterém není požadováno obligatorní zastoupení navrhovatele advokátem, je povinen předseda senátu k návrhu zkoumat naplnění obou těchto podmínek současně.

V posuzované věci se však soud zabýval pouze naplněním první z výše uvedených podmínek, tj. zda byly v případě stěžovatele dány předpoklady pro jeho osvobození od soudních poplatků. Vlastní zjištění ohledně potřeby ochrany práv žalobce pro řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu do usnesení nepojal.

Takové rozhodnutí je v důsledku toho v posuzované věci nepřezkoumatelné, neboť z něj nelze seznat, zda ochrana práv stěžovatele ustanovení zástupce vyžadovala či nikoliv.

K této podmínce považuje Nejvyšší správní soud za vhodné dodat, že hmotněprávní charakter projednávané věci, tedy důvod žalobní, nemusí být jediným a zcela určujícím faktorem, z něhož lze usoudit na to, zda je třeba k ochraně práv účastníka řízení ustanovit zástupce. Přínejmenším stejný význam je třeba klást i na osobnostní a faktické poměry účastníka řízení, úroveň povědomí o jeho právech v soudním procesu a vůbec o právních poměrech v České republice. Při jinak stejném skutkovém ději tak lze dospět i k tomu, že u jedné osoby bude k ochraně práv v řízení před soudem zástupce zapotřebí a u jiné osoby to nutné nebude.

Na základě výše uvedeného posoudil Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu o zamítnutí žádosti o ustanovení zástupce za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů /§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s./; proto jej zrušil a věc vrátil soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

V dalším řízení krajský soud po posouzení osobních poměrů žalobce znovu rozhodne o žádosti a bude pokračovat v řízení. Krajský soud v novém rozhodnutí rozhodne i o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 19. prosince 2005

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu